

MEDIATION NAAST RECHTSPRAAK

IN FAMILIEZAKEN

TOCH SAMEN HET CONFLICT OPLOSSEN

Informatie voor mensen die betrokken zijn bij een juridische procedure rond een familieconflict

INHOUD

Mediation naast rechtspraak	3
Wat is mediation?	4
Wanneer is mediation een goede keuze?	6
De uitgangspunten van mediation	8
Van rechter naar mediator	10
De keuze van de mediator	10
De eerste bijeenkomst	10
De volgende bijeenkomsten	11
De rol van de advocaat	11
Het resultaat	12
De kosten	12
Evaluatie	13
Klachtenregeling	13
Voorbeelden uit de praktijk	14
De erfenis	14
Een omgangsregeling	15
Boedelscheiding	15
De zelftest	16
Adressen	17

Mediation naast rechtspraak

U hebt een conflict in de familiesfeer en u komt er met elkaar niet uit. Daarom bent u naar de rechter gestapt. Dat de rechter een uitspraak doet, is zeker. Maar het is afwachten of u gelijk krijgt en of met een juridische oplossing alle problemen zijn opgelost.

Misschien is mediation voor u een goed alternatief.

Bij mediation lossen partijen hun conflict zelf op via de bemiddeling van een onafhankelijke derde, de mediator. Ook als uw procedure bij de rechter al loopt, kunt u nog kiezen voor mediation. Jaarlijks worden honderden procedures gestopt, omdat mensen er met behulp van een mediator in zijn geslaagd een oplossing te vinden.

Bij problemen in de familiesfeer stopt de communicatie meestal doordat emoties, onbegrip en wantrouwen zich opstapelen. Onder begeleiding van een mediator komen de emoties vaak weer tot bedaren, gaat onbegrip over in begrip en verandert wantrouwen in vertrouwen. Daarna kunnen de mensen met open vizier en respect voor elkaars belangen de werkelijke problemen bespreken en aan de oplossing werken.

Tijdens de mediation wordt de procedure bij de rechter stilgelegd. Wordt u het tijdens de mediation niet of slechts gedeeltelijk met elkaar eens, dan kunt u de juridische procedure weer, eventueel gedeeltelijk, voortzetten.

Hebt u nalezing van deze brochure nog vragen over mediation naast rechtspraak? Neem dan contact op met de mediationfunctionaris van het gerecht waar uw procedure loopt of kijk op www.mediationnaastrechtspraak.nl. Gegevens over de mediationfunctionaris vindt u achter in deze brochure.

Wat is mediation

Mediation is een manier om conflicten op te lossen. Partijen proberen er samen uit te komen via de bemiddeling van een onafhankelijke derde, de mediator.

In familieconflicten zijn partijen echtgenoten of ex-echtgenoten, ouders of partners, meerderjarige of – in sommige gevallen – minderjarige kinderen, erfgenamen, personen die betrokken zijn bij bewindvoering, onder curatele stelling of mentor-schap. Iedereen kan eigenlijk partij zijn in een conflict, dus ook in een mediation. Als u als ouders een conflict hebt over bijvoorbeeld de verblijfplaats of de omgangs-regeling, zijn uw kinderen geen partij. Zij zijn wel degenen over wie het gaat. Zij hebben daarom ook het recht betrokken te worden bij de besluitvorming, bijvoorbeeld rond het opstellen van een ouderschapsplan. Het is in eerste instantie aan u als ouders om zo goed mogelijk te luisteren naar hun wensen en verlangens. Kinderen kunnen ook heel creatieve oplossingen bedenken. De mediator zal met u bespreken of en op welke manier hij kennis kan maken met de kinderen. In het algemeen hebben kinderen als zij er, gezien hun rijpheid, aan toe zijn recht op een gesprek met de mediator. In dit gesprek gaat het om onderwerpen als de verdeling van zorgtaken en de invulling van het contact tussen ouders en kinderen. Kinderen hebben ook het recht om hun mening te geven in de rechtbankprocedure. Het gaat hier steeds om een recht van het kind en dus niet om een verplichting. De rechter zal een oproep doen als een kind de leeftijd van 12 jaar heeft bereikt.

Bij kinderalimentatie geldt een leeftijdsgrens van 16 jaar. De mediator kan u ook helpen om gezamenlijk aan de kinderen te vertellen welke afspraken u hebt gemaakt. Tijdens een mediation zit u letterlijk met elkaar om de tafel. U bespreekt samen alle aspecten en achtergronden van het conflict, en praat over de wederzijdse voorstellen om tot een oplossing te komen. U kunt in alle soorten conflicten waarvoor u ook een juridische procedure kunt aanspannen voor mediation kiezen.

Denk aan conflicten over omgang met en verblijfplaats van kinderen, alimentatie voor kinderen of partner, verdeling of verrekening, erfenis, bewind, curatele en mentorschap. De mediator bemiddelt. Dat betekent dat hij de gesprekken begeleidt op zo'n manier dat de partijen tot overeenstemming kunnen komen. De mediator spreekt geen oordeel uit en bemoeit zich ook inhoudelijk niet met de zaak. Hij is onafhankelijk, en heeft geen persoonlijke of zakelijke relatie met een partij. Hij kijkt wel of de eventuele oplossing ook uitvoerbaar is.

Wanneer is mediation een goede keuze

In principe lenen alle grote en kleine conflicten zich voor mediation.

Uit onderzoek blijkt dat een paar factoren het succes van een mediation sterk bepalen. Die factoren hebben te maken met de motieven waarom mensen voor mediation kiezen:

- **Snel een oplossing**
Een mediation wordt gemiddeld binnen enkele maanden afgerond, soms zelfs binnen enkele weken of door een enkel gesprek van een paar uur.
- **De relatie behouden**
Tijdens mediation krijgt iedereen de gelegenheid om alles uit te spreken en uit te praten. Daarna kunt u samen de oplossing zoeken. Met name in familiezaken is het vaak van groot belang dat partijen zowel tijdens als na afloop van de mediation contact met elkaar kunnen blijven houden, of althans met elkaar kunnen praten. Het is voor een goede zorgregeling en verdere opvoeding en ontplooiing van kinderen belangrijk dat na een echtscheiding goed contact tussen de ouders blijft bestaan.
- **Alles in eigen hand houden**
Dit is een van de kernpunten van mediation. U bepaalt zelf, samen met uw wederpartij, wat u afspreekt en wat u in een overeenkomst zet. is een van de kernpunten van mediation. U bepaalt zelf, samen met uw wederpartij, wat u afspreekt en wat u in een overeenkomst zet.
- **Maatwerk**
Een gerechtelijke procedure richt zich op de juridische aspecten van een conflict. Tijdens een mediation probeert u gezamenlijk een oplossing te vinden voor alles wat met het conflict heeft te maken.

Mediation moet je willen

Wil een mediation kans van slagen hebben, dan moeten partijen de bereidheid hebben om met elkaar te onderhandelen. Vaak denkt de een dat de ander niet wil onderhandelen. Dit misverstand is te vermijden als beide partijen een zelftest invullen. Op basis daarvan beslissen ze echt zelf wat ze willen. Vaak kiezen beide partijen, los van elkaar, voor mediation. De zelftest vindt u achter in deze brochure.

Praktische redenen om te kiezen voor mediation

Versillende procedures die met elkaar samenhangen, waarbij soms meerdere partijen zijn betrokken, kunnen vaak niet in één gerechtelijke procedure worden behandeld. Bij mediation kan dit wel. Bovendien kan mediation goedkoper uitpakken dan een gerechtelijke procedure.

Wanneer heeft mediation geen zin?

Mediation is vaak geen goed alternatief als u voor de procedure al zonder succes hebt geprobeerd de zaak door mediation op te lossen. Of als u een rechterlijke uitspraak wilt. Dit hoeft overigens niet altijd te betekenen dat mediation zinloos is. Dat zal bijvoorbeeld af kunnen hangen van de vraag of die uitspraak naar uw mening bijdraagt aan de oplossing van het probleem.

De uitgangspunten van mediation

Veel van de zaken in de familiesfeer die via de rechter worden verwezen naar een mediator lopen geheel of gedeeltelijke goed af. Het succes wordt voor een belangrijk deel bepaald door uw motieven en die van de andere partij. Maar ook de strikte uitgangspunten spelen een belangrijke rol.

- Deelname aan de mediation is vrijwillig, maar niet vrijblijvend. Als u eenmaal voor mediation hebt gekozen, dan is het niet de bedoeling dat u zo maar wegblijft van een bespreking. Partijen en de mediator zijn vrij de mediation te beëindigen bij voorkeur in gezamenlijk overleg. Bij eenzijdige beëindiging spreekt voor zich dat u de andere partij(en) en mediator(s) op de hoogte stelt.
- Tijdens de eerste bijeenkomst bespreekt de mediator de procedure met u en de andere partij(en). Vervolgens ondertekenen alle partijen een mediation-overeenkomst waarin de taken en verplichtingen van alle betrokkenen zijn vastgelegd.
- Het hangt van de situatie af hoeveel gesprekken u voert en over welke periode. Veel mediations worden binnen een maand afgerond. Het is aan de partijen en de mediator om ervoor te zorgen dat de mediation niet langer dan drie maanden duurt. Bij onvoorziene omstandigheden kan daarvan in overleg met de mediationfunctionaris worden afgeweken. In uren duurt een mediation in familiezaken gemiddeld tien uur.
- Onder zeer bepaalde omstandigheden is het mogelijk te kiezen voor een eendaagse mediation of een mediation die binnen een week is afgerond. In dit soort zaken dient de mediation zeer intensief te worden voorbereid en moeten alle relevante gegevens die nodig zijn om tot een oplossing te komen, beschikbaar zijn. Als een conflict erg is geëscaleerd en de emotionele problemen nog groot zijn, is zo'n korte mediation meestal niet zinvol.

- Bij zeer complexe zaken of als er veel partijen bij een zaak zijn betrokken, kan het nodig zijn dat twee mediators worden gekozen.
- De gerechtelijke procedure wordt stilgelegd als u voor mediation kiest. Zodra u, de andere partij of de mediator aangeeft de mediation te willen stoppen of als u er toch niet samen uitkomt, zorgt de advocaat dat uw zaak weer terechtkomt bij de behandelend rechter. Hij zet dan de gerechtelijke procedure voort.
- Als het conflict (gedeeltelijk) wordt opgelost, worden de gemaakte afspraken schriftelijk vastgelegd in een vaststellingsovereenkomst. Hierna moet uw advocaat aan de rechtbank of het gerechtshof laten weten dat de procedure wordt beëindigd. In sommige gevallen kunt u er voor kiezen om uw afspraken in een beslissing of soms in een proces verbaal op te laten nemen.
- Mediation werkt volgens de regels voor vertrouwelijkheid. Dit betekent dat u in alle openheid informatie en voorstellen kunt bespreken. Nieuwe informatie die tijdens de mediation boven tafel komt, is in principe vertrouwelijk. De mediator, uzelf of de andere partij mag deze informatie niet zonder instemming van de anderen aan de rechter of derden verstrekken.
- In principe zijn alle partijen bij alle besprekingen aanwezig. Een enkele keer kan de mediator besluiten u en de andere partij(en) elk voor een afzonderlijk persoonlijk gesprek uit te nodigen.
- Uw advocaat of gemachtigde kan de mediation of delen ervan bijwonen, maar bij voorkeur alleen als de advocaat of gemachtigde van de andere partij dit ook doet.
- De mediator houdt zich aan het reglement van de Mediatorsfederatie Nederland (MfN). Hierin staat onder andere dat hij een geheimhoudingsplicht heeft en onafhankelijk, neutraal en voortvarend moet optreden. Als u voor mediation kiest, dan krijgt u dit reglement toegezonden.

Van rechter naar mediator

Het is belangrijk dat mensen zo veel mogelijk een oplossing op maat krijgen. Daarom let een rechter er ook op of uw zaak zich leent voor mediation. Als dat het geval is, ontvangt u een mediationvoorstel. Dat kan schriftelijk, maar soms ook mondeling, op de zitting. De mediationfunctionaris van het gerecht waar uw zaak loopt, geeft informatie, en helpt u bij het regelen van de mediation. Ook als u zelf aangeeft dat u mediation wilt, helpt de mediationfunctionaris u verder.

De keuze van de mediator

Voordat de partijen een eerste afspraak maken, moeten zij een mediator kiezen. De mediationfunctionaris geeft u een overzicht van mediators die zijn gekwalificeerd voor mediation naast rechtspraak. Op de lijst staat welke mediators met welke soort zaken ervaring hebben, wat hun achtergrond is en welk tarief ze hanteren. De mediationfunctionaris kent alle mediators van de lijst en kan u adviseren. Het is belangrijk dat er nog geen persoonlijke of zakelijke band met de mediator bestaat, omdat anders sprake kan zijn van belangenverstrengeling. Soms zijn er twee mediators bij een mediation betrokken. Bijvoorbeeld bij erg complexe zaken of als er veel partijen bij het conflict betrokken zijn. Deze twee mediators kunnen dezelfde achtergrond hebben of juist verschillen daarin. De een kan bijvoorbeeld een juridische achtergrond hebben en de andere een psychologische. Of een van de twee weet veel van accountancy.

De eerste bijeenkomst

De mediationfunctionaris maakt de eerste afspraak, vaak al binnen twee weken. In de praktijk blijkt dat een snelle afspraak een positieve uitkomst bevordert. De eerste bijeenkomst begint met de bespreking van de mediationregels en de inhoud van de mediationovereenkomst. De mediator gaat na of er kinderen zijn en hoe zij bij de mediation moeten worden betrokken. Dit is onder meer afhankelijk van hun leeftijd. De mediator brengt alle belangen in kaart, ook de niet-juridische.

Hij kijkt verder of de aanwezigen de zaak tot een oplossing kunnen brengen en of zij – als dat nodig is – een volmacht daartoe hebben. Of er tijdens de eerste bijeenkomst nog tijd is om oplossingen te zoeken, verschilt van geval tot geval. Soms wordt de mediation in één bijeenkomst afgerond. De mediator begint in principe blanco aan de mediation en kent meestal de achterliggende juridische stukken niet. Zo gaat hij onbevooroordeeld de mediation in. Als hij later bepaalde stukken wil zien, komt dit tijdens een bespreking aan de orde.

De volgende bijeenkomsten

Aan het eind van elke bijeenkomst vat de mediator de voortgang samen en maakt hij een afspraak voor een volgende bijeenkomst. Meestal krijgen de partijen huiswerk mee, bijvoorbeeld om nog eens voor zichzelf op een rij te zetten wat de belangen zijn. Of ze moeten gegevens verzamelen die in de volgende bijeenkomst worden besproken. Als alle belangen in kaart zijn gebracht, wordt gezamenlijk gezocht naar oplossingen die zoveel mogelijk tegemoet komen aan een ieders belangen. Soms liggen die in de sfeer van de onderlinge communicatie, en soms zijn het meer praktische oplossingen. Tot slot toetst de mediator of de gevonden oplossingen haalbaar zijn. Daarna legt hij de afspraken schriftelijk vast in een vaststellingsovereenkomst.

De rol van de advocaat

Er zijn geen advocaten bij de bijeenkomsten aanwezig, tenzij u daarover met elkaar andere afspraken maakt. Bij een eendaagse mediation of een mediation die binnen een week moet worden afgerond, is het meestal wenselijk dat de advocaten wel bij de mediation aanwezig zijn, of in ieder geval telefonisch bereikbaar zijn.

Het resultaat

Als u het helemaal met elkaar eens bent, legt de mediator de details neer in een vaststellingsovereenkomst. Het is verstandig uw advocaat tijdig bij de conceptvaststellingsovereenkomst te betrekken. De definitieve vaststellings-overeenkomst kan worden opgenomen in een beslissing of een proces verbaal. De mediator bespreekt met u of dat in uw geval nodig is. De gerechtelijke procedure wordt in elk geval op korte termijn beëindigd.

Bent u het over een aantal zaken eens geworden en blijft er een juridisch punt over, dan kunt u hierover de beslissing van de rechter vragen. De mediator legt dan uw gedeeltelijke overeenstemming vast en geeft aan hoe u de gerechtelijke procedure kunt voortzetten. Uw advocaat regelt dit verder. Hebt u geen of een gedeeltelijke overeenstemming bereikt, dan kunt u de gerechtelijke procedure direct voortzetten. In dit geval wordt de afgesproken vertrouwelijkheid van belang. Tijdens de laatste bijeenkomst bij de mediator spreekt u af of er gegevens en stukken in de procedure mogen worden ingebracht, en zo ja, welke. Mededelingen over onderhandelingen of voorstellen blijven altijd vertrouwelijk, tenzij u hierover gezamenlijk uitdrukkelijk een andere schriftelijke afspraak maakt.

De kosten

Bij verwijzing via een gerecht zijn partijen gezamenlijk verantwoordelijk voor de betaling van de mediator. Partijen maken een afspraak over de verdeling van de kosten.

Als u een toevoeging hebt voor uw advocaat, kunt u ook een toevoeging krijgen voor de mediator. De mediator vraagt deze voor u aan. U betaalt dan geen extra eigen bijdrage en ook niet het honorarium van de mediator.

Procedeert u zonder advocaat en hebt u recht op een toevoeging, dan vraagt de mediator die voor u aan. De eigen bijdrage komt dan voor uw rekening, maar niet het honorarium van de mediator.

Heeft uw wederpartij een mediationtoevoeging en u niet, dan betaalt u de helft van het tarief van de mediator.

Ieder betaalt het honorarium van zijn eigen juridisch adviseur. Wanneer u met een toegevoegde advocaat procedeert, hebt u deze kosten natuurlijk niet.

Mediators hanteren verschillende uurtarieven. Er zijn mediators die een instaptarief hanteren. Dit betekent dat iedere partij voor het eerste gesprek, met een maximum van twee uur, € 75,- (te vermeerderen met de btw volgens het geldende tarief) betaalt. Als u een mediator kiest die dit tarief hanteert, tekent u bij de aanvang van het gesprek met de mediator een incassomachtiging voor dat bedrag. Als de mediation na het eerste gesprek wordt voortgezet, geldt het normale uurtarief van de mediator.

De mediator bespreekt van te voren met u welke werkzaamheden hij in rekening zal brengen. Bij de afrekening krijgt u een urenverantwoording waarin de tijdsbesteding gespecificeerd per uur, activiteit en datum staat vermeld.

Evaluatie

Uw ervaringen met de verwijzing en mediation zijn van groot belang. Daarom krijgt u bij de afsluiting van de mediation een vragenlijst om in te vullen.

Klachtenregeling

Mediation naast rechtspraak wordt onder strenge kwaliteitsnormen aangeboden. Als u toch een klacht hebt over de mediator, dan kunt u deze indienen volgens de klachtenregeling van de MfN. Klachten over andere aspecten van de mediation kunt u indienen bij het bestuur van de gerechtelijke instantie waar uw procedure loopt.

Voorbeelden uit de praktijk

Dit zijn voorbeelden van geslaagde mediations in de familiesfeer die tijdens een gerechtelijke procedure hebben plaatsgevonden. De feiten en omstandigheden zijn gewijzigd om herkenbaarheid van de zaak te voorkomen.

De erfenis

Drie broers zijn verwickeld in een procedure over de nalatenschap van hun ouders. Hun vader was destijds overhaast getrouwd om aan deportatie te ontkomen. Direct na de oorlog werd dit huwelijk ontbonden en trouwde hij met een andere vrouw, met wie hij drie zonen kreeg. Al vrij jong werd bij hem diabetes geconstateerd en na verloop van tijd moesten zijn benen worden geamputeerd. Er was weinig gezelligheid thuis. Na een conflict trok de oudste zoon de deur achter zich dicht om niets meer van zich te laten horen. Het huis werd aan de twee andere broers verkocht en niet lang daarna overleden de ouders kort na elkaar. De ouders en de broers hebben nooit met elkaar gecommuniceerd. Het lukt hen niet om over de erfenis te praten. De beschuldigingen vliegen over en weer, elke broer schakelt zijn eigen advocaat in en spant procedures aan. En dan zitten ze met z'n drieën bij de mediator. Al snel wordt duidelijk dat de broers helemaal geen behoefte hebben om na deze kwestie als broers verder te gaan. Daarover zijn ze het met elkaar eens. Daarna komt de boedelscheiding aan de orde. De broers geven elkaar de nodige informatie, en vermeende strijdpunten blijken niet echt van belang. Er worden afspraken gemaakt over de inboedel en er wordt een regeling afgesproken voor de financiële afwikkeling. De broers krijgen elk hun deel. Als de mediator aan het eind nogmaals vraagt of dit misschien het begin van een betere familierelatie betekent, zeggen de broers unaniem 'nee'. In eensgezindheid wordt de mediation afgesloten.

Toch weer contact

Het huwelijk van een echtpaar raakt ontwricht en een echtscheidingsprocedure wordt gestart. De vrouw zegt dat haar ex-echtgenoot haar bedreigt en samen met haar kind vindt ze een tijdelijk onderkomen in een blijf-van-mijn-lijfhuis. De vader kan het kind niet bezoeken en heeft acht maanden geen contact met haar. Als de vrouw met haar kind verhuist, brengt de vader de kwestie voor de rechter. Hij verwijst de zaak naar een mediator. Bij de mediator kunnen de ouders hun oud zeer uitspreken, waarna ze in staat zijn om in het belang van hun dochtertje tot een omgangsregeling te komen. In het begin mag zij een paar uurtjes naar haar vader en dit wordt langzaam uitgebouwd tot een heel weekend eens in de veertien dagen en iedere week de woensdagmiddag en -nacht. Omdat beide ouders gebruik moeten maken van het openbaar vervoer, worden ook werkbare afspraken gemaakt over het brengen en halen van het kind.

Zonde van al dat geld

Jan Peters en Annelies van der Woude zijn al een jaar of zes uit elkaar, na een stormachtig huwelijk van twintig jaar. In die zes jaar zijn ze elkaar nooit echt uit het oog verloren. Dat kan ook niet, want ze procederen nog steeds en komen elkaar regelmatig tegen in de rechtszaal. Tegen de tijd dat de rechter hen naar de mediator verwijst, rest alleen nog maar de boedelscheiding. Het gevecht over alle andere zaken is een natuurlijke dood gestorven. De kinderen zijn inmiddels groot en beslissen zelf of en wanneer ze bij vader of moeder op bezoek willen. Annelies is hertrouwd, dus de alimentatiekwestie is ook uit de wereld. Nu nog het gemeenschappelijk vermogen. Het eerste uur verloopt de mediation heftig. Annelies is nog zo boos op Jan, dat het lijkt alsof hij haar vorige week heeft verlaten in plaats van zes jaar geleden. Ook Jan heeft zo nog zijn grieven. De mediator vraagt hen terug te gaan in de tijd en naar hun huwelijk te kijken. Dan blijkt dat ze beiden vinden dat hun relatie al jaren niet goed was op het moment dat Jan wegging. Het is meer de manier waarop hij haar verliet, zegt Annelies. Jan geeft toe dat zijn vertrek geen schoonheidsprijs verdient. Nadat ze deze emoties hebben benoemd, kunnen ze naar de verdeling kijken. Na enig gekissebis over schilderijen en stoelen, vraagt de mediator om hoeveel geld het in totaal ging en hoeveel ze inmiddels hebben uitgegeven aan het procederen. Beiden schrikken van het antwoord. Daarna gaan de onderhandelingen snel. Op de tweede bijeenkomst zijn ze het eens over de verdeling.

De zelftest

Vul de zelftest in en ontdek of mediation een manier is om uw conflict op te lossen. Denk niet aan wat de ander denkt of wil, maar ga uit van uw eigen ideeën.

Bent u bereid mee te werken aan een oplossing die in onderling overleg tot stand komt?

Ja, want

- ik zie wel mogelijkheden voor een redelijke oplossing
- ik heb belang bij een snelle oplossing
- ik heb nog vaker met de andere partij(en) te maken
- ik wil graag een oplossing op maat waar ik zelf invloed op heb
- het gaat ook om communicatiestoringen
- ik denk dat in mediation ook andere conflicten die ik met de wederpartij heb, kunnen worden opgelost
- het kan wellicht aanzienlijke (proces)kosten besparen

Nee, want

- ik vind het erg belangrijk dat de rechter zich over deze zaak uitspreekt
- een eerdere mediationpoging is mislukt en ik wil het niet nog eens proberen
- ik zie geen enkele mogelijkheid tot onderhandelen, omdat...

Ik twijfel, want

- ik weet niet precies waaraan wij beginnen
- ik weet niet hoeveel ruimte er is om te onderhandelen
- ik vind het moeilijk om met de wederpartij om de tafel te zitten
- ik weet niet of de andere partij wel wil meewerken
- ik zie weinig mogelijkheden

Als u bij “ja” één of meerdere argumenten herkent, meldt u dan aan voor mediation bij de mediationfunctionaris van het gerecht waar uw procedure loopt.

Twijfelt u of wilt u meer informatie, dan kunt u overleggen met de mediationfunctionaris.

Adressen

Mediationfunctionarissen van de gerechten

Elke rechterlijke instantie heeft zijn eigen mediationfunctionaris die uw vragen over mediation tijdens een gerechtelijke procedure kan beantwoorden. Met hem of haar kunt u overleggen of mediation zich leent voor het oplossen van uw conflict. Daarnaast regelt de mediationfunctionaris de mediation. Via onderstaande contactgegevens kunt u direct contact opnemen met een mediationfunctionaris bij u in de buurt.

Rechtbank Noord-Holland

Locatie Alkmaar

mediationbureau.rb-nho@rechtspraak.nl

Locatie Haarlem

mediationbureau.rb-nho@rechtspraak.nl

Rechtbank Gelderland

Locatie Arnhem

mediation.rb.gel.arnhem@rechtspraak.nl

Locatie Zutphen

mediationbureau.zutphen@rechtspraak.nl

Rechtbank Overijssel

Locatie Almelo

mediation.rb-ove.almelo@rechtspraak.nl

Locatie Zwolle

mediation.rb-ove.zwolle@rechtspraak.nl

Rechtbank Midden-Nederland

Locatie Lelystad

mediation.rb-mnl@rechtspraak.nl

Locatie Utrecht

mediation.rb-mnl@rechtspraak.nl

Rechtbank Limburg

Locatie Maastricht

mediation.rb-lim.maastricht@rechtspraak.nl

Locatie Roermond

mediation.rb-lim.roermond@rechtspraak.nl

Rechtbank Amsterdam

mediationbureau.rb.amsterdam@rechtspraak.nl

Rechtbank Rotterdam

Locatie Dordrecht

mediation.rb.dordrecht@rechtspraak.nl

Locatie Rotterdam

mediationbureau.rotterdam@rechtspraak.nl

Rechtbank Den Haag	mediation.rb.denhaag@rechtspraak.nl
Rb Zeeland / West-Brabant	
Locatie Breda	mediation.breda.zwb@rechtspraak.nl
Locatie Middelburg	mediation.middelburg.zwb@rechtspraak.nl
Rechtbank Noord-Nederland	
Locatie Assen	mediation.assen@rechtspraak.nl
Locatie Groningen	mediation.rb.groningen@rechtspraak.nl
Locatie Leeuwarden	mediation.rbleeuwarden@rechtspraak.nl
Rechtbank Oost-Brabant	mediation.denbosch@rechtspraak.nl
College van Beroep voor Bedrijfsleven	mediationbureau.CBB@rechtspraak.nl
Centrale Raad van Beroep	mediation.crvb@rechtspraak.nl
Hof Den Haag	mediation.hof.denhaag@rechtspraak.nl
Hof Den Bosch	mediation.denbosch@rechtspraak.nl
Hof Arnhem-Leeuwarden	
Locatie Arnhem	mediation.rb.gel.arnhem@rechtspraak.nl
Locatie Leeuwarden	mediation.hofleeuwarden@rechtspraak.nl
Hof Amsterdam	mediation.hof.amsterdam@rechtspraak.nl